

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
Homilija prigodom 286. zavjetnog hodočašća vjernika grada Zagreba
i hodočašća mladih Zagrebačke nadbiskupije u Mariju Bisticu
Marija Bistrica, 10. rujna 2017. godine.
Liturgijska čitanja: *Ez 33,7-9; Rim 13,8-10; Mt 18,15-20*

Dragi zagrebački hodočasnici,
draga braćo biskupi, prezbiteri i đakoni,
dragi redovnici i redovnice, bogoslovi i sjemeništarci,
drage obitelji, draga djeco,
dragi mladi Zagrebačke nadbiskupije,
predraga braćo i sestre u zajedništvu vjere!

1. Zajedno smo na hodočašću u našem dragom Nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke. Ovo je 286. Zavjetno hodočašće vjernika grada Zagreba i hodočašće mladih Zagrebačke nadbiskupije. Svako hodočašće je duhovna obnova u kojoj se otvaramo Božjoj milosti, ali se susrećemo i sa stvarnošću grijeha i pogriješaka.

Isusovo nam Evanđelje govori o Bogu oprostjenja i milosrđa te o vrijednosti slobode čovjekova bića i slobode naše savjesti s pomoću koje djelujemo. Dragi vjernici, važno je naglasiti milosrđe i slobodu, ali ne smijemo zaboraviti ni prešutjeti otajstvo grijeha.

Hodočašće je ponajprije put koji prepoznaje ljudsku ograničenost ranjenu grijehom, te potrebu za Bogom i Njegovom dobrotom. Kršćanstvo uvijek ima pred sobom cjelinu čovjeka: ne samo milost i ne samo grijeh. To osobito svjedoči u neobičnome izričaju crkvenih otaca koji se nalazi i u Hvalospjevu uskrasnoj svijeći: *felix culpa – sretna krivica koja je zavrijedila tolikoga Otkupitelja*.

Važno je prepoznati se grješnikom, što se očituje stavom poniznosti, kršćanske malenosti i pouzdanja u Gospodina. Hodočasnik je čovjek koji se prepoznaje i priznaje grješnikom, ali ne da bi ostao zatvoren i nemoćan, nego on živi u svijesti o svojoj nedostatnosti znajući da ga Bog traži, da mu ide ususret i da ga čeka da bi mu oprostio.

Ovo svetište Majke Božje Bistričke prepuno je znakova takvoga raspoloženja ljudi koji ovamo dolaze i koji su ovdje našli mir duše i tijela u susretu s Bogom u svetoj ispovijedi i u presvetoj euharistiji.

2. U Evanđelju nam Isus donosi način postupanja koji se u kršćanskoj predaji naziva »bratskom opomenom« ili »bratskim ispravljanjem« (*correctio fraterna*). Ali, zašto uopće nekoga opominjati, zašto nekoga ispravljati? Gledano s kršćanskoga stajališta, svako upozoravanje drugoga na ispravljanje pogriješaka treba proizlaziti iz ljubavi prema drugomu, iz ljubavi prema čovjeku. Motiv treba biti pomoći drugome, motiv treba biti punina života, radost, odnosno ono što je istinito, lijepo i dobro.

Gledajući životne okolnosti u sadašnjosti osjećamo da smo izloženi onom što je suprotno istini, ljepoti i dobru. Jer, što je nasilje, prijevara, iskorištavanje bližnjih, ako ne suprotnost životu i temeljnim vrijednostima našega postojanja? Ako, dakle, netko vidi da je drugi u opasnosti, jer je izabrao suprotnost životu, jer ide nasuprot istini, ljepoti i dobru, zašto ga ne upozori s ljubavlju? Umjesto toga, ljudski postupci su najčešće osuđivanje i nebrige za drugoga, ne preuzimanje odgovornosti za druge.

Kada Isus spominje svjedoke, ne misli na svjedoke nekoga lošeg djela, svjedoke nečijega grijeha, nego na svjedoke koji će potvrditi nakanu da se drugomu pomogne u

ljubavi. No, umjesto takvoga postupka, često se pojavi obzirnost da se drugoga ne povrijedi, da se ne umiješa u nešto što nas se ne tiče, da se ne zamjeri.

No, braćo i sestre, takvim postupanjem se zapravo poručuje: Ti ne trebaš mene, niti ja trebam tebe. U tome odmaku, u neunošenju ljubavi rađa se osuda i zanemaruje odgovornost za drugoga.

3. Dragi vjernici, ipak ovo naše hodočašće govori nešto drugo. Ovdje jedni drugima svjedočimo blizinu, posebno molitvenu, živimo vjerničko zajedništvo i na neki način govorimo: *Lijepo je što postojiš*. Bratska opomena nalazi se u kontekstu molitve. Molitva je način zbližavanja, preuzimanje odgovornosti za bližnje i prožimanje ljubavlju.

Pogrješno je misliti da, kada nekoga ispravljamo, kada ga upućujemo na pravi put, da ga udaljavamo od sebe. Uvijek nam cilj mora biti nastojanje da ga približimo, da se približimo. Povezanost u ljubavi koja opominje i ispravlja, koja zajedno trpi, ima odraza i u vječnosti. Ono što je svezano ili odriješeno Kristovom ljubavlju, u Bogu je i seže dovijeka.

Braćo i sestre, nema dublje povezanosti među ljudima od one molitvene i sakramentalne. Istinski i druge i sebe poznajemo do kraja samo u molitvi. U njoj osjećamo Isusovu čežnju koja pokazuje smisao njegova poslanja u tome *da njegova radost bude u nama i da naša radost bude potpuna*. To osjeća bistrički hodočasnik i hodočasnica i zato je puno molitava izrečeno na ovom svetom mjestu u tišini srca i u zajedničkoj molitvi Crkve. Ta blizina ostaje neizrecivom, a tako je stvarna! Nju je osjetio i sveti Pavao koji Rimljanima piše: »Nikom ništa ne dugujete, osim da jedni druge ljubite!« (Rim 13,8).

4. Draga braćo i sestre, na ovo smo zavjetno hodočašće došli k Mariji, ali smo u Godini svetoga Josipa željeli hodočastiti razmatrajući i prisutnost svetoga Josipa. Nalazeći se pred sinodskim zasjedanjem o četvrtoj tematskoj cjelini, o Crkvi zagrebačkoj u hrvatskome društvu, imamo što učiti od Majke Marije i njezina Zaručnika Josipa.

Njih dvoje, otvoreni Božjoj riječi i poslušni Božjoj volji, uzor su građenja međusobnih odnosa i zauzetosti za drugoga. U Marijinu i Josipovu postupanju tako su živa tri uporišta koja je vrijedno ponoviti u svome srcu na ovome hodočašću i ponijeti ih sa sobom u život.

To je ponajprije osjećaj zahvalnosti i radosti zbog prisutnosti bližnjega. Lako je zamisliti kako Marija Josipu i Josip Mariji govore: *Lijepo je da si tu*. To je radost zaljubljenih, to je radost voljenih. Njihova blizina učvršćena je dubokim odnosom prema Bogu. Ako želimo učvrstiti i provjeriti istinitost svojih odnosa prema bližnjima, stavimo se pred Boga, unesimo Boga i njegovu Riječ u svoje odnose, kako bi se, s jedne strane, udaljila sebičnost, i kako poteškoće ne bi zasjenile našu blizinu, ljepotu dara što smo zajedno i što jedni drugima pripadamo.

U Mariji i Josipu susrećemo nesigurnost i zbunjenost pred Božjim naumom, ali ni u jednom trenutku ne osjećamo osuđivanje. Posebno je to vidljivo u Josipovu nastojanju da Mariju ne ponizi, da je ne izvrgne sramoti. I upravo taj stav nas otvara prihvaćanju Božje riječi. Vidimo odgovornost za bližnjega prožetu ljubavlju. Takva ljubav nije neki nejasan dražesni osjećaj, nego preuzimanje odgovornosti za drugoga.

5. Osjećam važnim to reći osobito vama, dragi mladi. Ljubav prema nekome lako je provjeriti mjerom preuzimanja odgovornosti za drugoga u njegovoj cjelovitosti; u brizi za njega i u zajedničkomu traženju sreće i radosti s Bogom.

Da bismo to mogli, potrebno je susresti Božju ljubav, osjetiti da nas Bog voli. Ni to nam nije daleko i ne treba se pitati kako susresti Boga, jer ga je uvijek moguće pronaći u svome srcu. Boga se pronalazi u svetoj ispovijedi, kad u istinitosti svoga života pristupamo k Njemu i doživljavamo milost oprostjenja. U ispovijedi prihvaćamo svoju slabost i stavljamo je u ruke Boga koji ne osuđuje, ne ostavlja svoju djecu, nego nas prihvaća i vraća nam radost života.

U konačnici, vjera je ljubav prema bližnjima. Isus Krist i ta ljubav vode me u promjenu života. Tako treba vidjeti i svoj odnos prema drugima i prema društvu u kojemu živimo. Danas je u Hrvatskoj toliko potrebna naša vjernička ljubav kojoj je stalo, koja uzima k srcu ono što je važno da ne živimo u nemiru i napetostima.

Uistinu se moramo pitati: Za što smo se danas spremni založiti, ugraditi sebe? Gdje je naše oduševljenje, dok gledamo kako se olako izvrće istina o čovjeku, o hrvatskoj prošlosti; kako se žrtva ljudi koji su sebe dali za Domovinu pretvara u jeftinu robu za političku trgovinu. Kao vjernici ne možemo šutjeti, ako vidimo da se najveća dragocjenost našega naroda rastače i time dovodi u pitanje opstanak i smisao ljubavi. Kao vjernici ne smijemo šutjeti pred onima koji ni čovjeku, ni Crkvi ni Hrvatskoj ne pristupaju s ljubavlju, nego neprestano optužuju, sijući sjeme uništenja lijepoga, istinitoga i dobrog. Nije najgore, ako se pogriješi. Najgore je, ako nema srca, volje, ako se ne osjeća ljubav i izgaranje za ono što nam je povjereno. Tada se gazi smisao i na kraju dolazi do praznine.

Blažena Djevica Marija i sveti Josip pokazuju primjer brižljivosti i zauzetosti, a ovdje to tako zorno očituje blaženi Alojzije Stepinac, trajni svjedok koji i nas u ljubavi opominje da istina nije roba za trgovanje; da se savjest i ljubav ne smiju pokušati prodavati. Njih i nije moguće prodati, ali svaki tko to pokuša otvorit će ponor vlastitoj nesreći.

6. Dragi vjernici, znamo koliko je ponekad teško upozoriti bližnje na ono što nije dobro. Ali sami jednako tako osjećamo koliko je dobro imati nekoga tko će nam dobrohotno pokazati naše pogriješke i mane. Zgodno kaže jedna izreka: *Ako nemaš prijatelja koji će te upozoriti na tvoje mane, nađi neprijatelja koji će to učiniti.*

Mi, vjernici, uvijek imamo one koji nam žele dobro. Tu su s nama u ovome slavlju: Isus, Marija, sveti i naši bližnji. Tu je danas naša Zagrebačka Crkva u koju ugrađujemo svoje živote i radujemo se, jer znamo da je u Crkvi naš život.

Braćo i sestre, ovdje se osjećamo nedostatnima, grješnima, ali ponajprije voljenima. Ovdje osjećamo da smo ljudi kojima Bog oprašta. Ako se drugima približimo snagom te ljubavi, zajedno s Isusom, u poniznosti i s osjetljivošću, tada ćemo prenijeti ono što nam Isus govori i što je dobro za brata ili sestru koji su krenuli pogrješnim putem. Sinoda nas kao Crkvu uči takvom hodu. Ne da se pokažemo nadmoćni i bolji od drugih, nego da saslušamo druge s pozornošću i da uvijek unosimo Kristovu ljubav u svoju sredinu. I kada iznosimo pohvalu i kada ispravljamo, uvijek provjerimo nosimo li drugomu Isusa, Božju Riječ; pristupamo li bližnjima u Duhu Svetome, Duhu istine i radosti.

7. Dragi mladi vjernici, draga braćo i sestre u Kristu, Crkva je, premda po svojoj naravi sveta, ipak i zajednica grješnih ljudi. U njoj smo svi potrebni obraćenja. I dok se usmjeravamo prema Gospodinu, u našoj su čežnji svi koje istinski volimo i do kojih nam je

stalo. Pred Boga nikada ne dolazimo sami. Naši su životi isprepleteni sa životima drugih, kojima toliko dugujemo i za koje smo odgovorni.

Zato vas potičem da najprije pred našom nebeskom Bistričkom Majkom zahvalite Bogu i da joj dođete s onima koje volite. Unesite u molitvu ono do čega vam je stalo i recite bližnjima: *Lijepo je da si tu.*

Drugo: udaljite od sebe duha optuživanja i osuđivanja. On nas truje gorčinom, pokušava sve predstaviti pokvarenim i besmislenim, da bi nam oduzeo volju u zalaganju za dobro. A mi smo ovdje da bismo otkrili što to Bog nama povjerava, gdje želi našu uključenost, da bismo bili radosni. Tu smo da bismo u duhu ljubavi živjeli svoju pripadnost Crkvi i svoju pripadnost domovini Hrvatskoj. I naše brige i naše boli odraz su te ljubavi i te nade.

I treće: Bog nas poziva na odgovornost u našem životu, na odgovornost: u obitelji, u Crkvi, na radnim mjestima, u Domovini. Nema nijednoga i nijedne među nama tko u tome ne bi imao mjesta. Često mislimo da je odgovornost prepuštena drugima, nekim dužnostima i službama. Ne, ključ je zapravo u onima koje se naziva »malim ljudima«. Ako se mi vjernici ne dopustimo uvući u trgovanje istinom, ljepotom i dobrom; ako nismo dio pokvarenih i sebičnih planova; ako iz ljubavi prema obitelji, Crkvi i Domovini sebe ugrađujemo u dobro i odbijamo savezništvo sa zlom, tada lanci zla gube snagu.

8. To je mudrost života koja se stoljećima uči u ovom dragom nam Svetišću. I najveća snaga nikada nije bila najprije u nekome velikome broju ljudi. Kršćanstvo polazi od srca. U srcu koje zna biti maleno, u »malenome čovjeku« raste Božja snaga i prerasta u velika djela što ih u nama čini Bog.

To povjeravam vama, mladi. Vaš naraštaj preuzima novu odgovornost. Imamo pouzdanja u Boga, ali i povjerenja u vas. Vas je Bog pozvao u život i povezao vas s Hrvatskom. U svakome je pozivu i odgovornost. Znam da će vas izazivati razna pitanja pa i razočaranja, ali primite ih proročkim srcem kojemu je stalo, koje zna izdržati, koje i trpi, ali s pouzdanjem u Boga, poput blaženog Alojzija, jer bez Boga ne možemo izvršiti od Boga dano nam poslanje na ovoj zemlji.

S Gospodinom tražite odgovore u molitvi i budite otvorena duha za njegovu volju. Tada ćete naći uporišta i stvarne razloge ne samo da spoznate što je bolje za vas, nego da budete budućnost Hrvatske.

Ovdje je Marija, Majka Božja Bistrička koja ohrabruje, prihvaća, tješi i voli. No, Majka i opominje, uči, upozorava. Ona nam ovdje ponavlja: Što god vam Isus rekne, učinite (usp. Iv 2,5). Ovdje su sveti i blaženi, naši najveći prijatelji. Njihovi životi otkrivaju snagu koju ima srce, kojemu je do nekoga i nečega stalo.

Majko Božja Bistrička, sveti Josipe, sveti Marko Križevčanine i blaženi Alojzije, ostanite s nama na tome putu novosti života naše Crkve zagrebačke. Amen.